

Un distingit mercantilista i bon amic meu, el professor Ángel Rojo Fernández-Río, em va escriure, molt amable, fa uns dies, una carta, la qualitat de la qual em dóna peu a aquest editorial. La part general del dret privat del [Codi Civil de 1889](#) ha envellit molt i malament i ja resulta gairebé inservible. “La vitalidad del tráfico mercantil” -m’escrivia el professor Rojo- “hace insoportable no contar con un régimen general de la persona jurídica, con un buen régimen de la representación, con una más actualizada regulación de los contratos de mandato, préstamo y sociedad, con un régimen del contrato de arrendamiento de obra por empresa, con una moderna concepción legal de los ilícitos extracontractuales, con una disciplina adecuada del usufructo o de la prenda o con una ponderada regulación de la prescripción y la caducidad”.

Les fonamentades asseveracions del meu col·lega sobre el Codi Civil espanyol contrasten amb la política secularment sostinguda pel legislador federal alemany consistent en portar al seu propi Codi Civil, el *Bürgerliches Gesetzbuch de 1896*, totes les lleis especials que pertocquen al dret privat general i en haver reformat a fons el seu dret general d’obligacions el 2001. De fet, el jutge o advocat alemanys que sostinguin en les seves mans la seixanta-setena edició del *Palandt*, un comentari estàndard al BGB, saben que tant el Codi com el comentari estan al dia. El Codi espanyol, en canvi, ho està raonablement en dret de família, però no en dret patrimonial.

A la naturalesa, inclosa la jurídica, li horroritza el buit, que després omple, entre altres, el legislador català en la mesura que li és possible, moltes vegades polèmica. Tanmateix, per delimitació constitucional, el dret català arriba fins on pot i no pot fer-ho tot. En el fons, les causes del buit són endògenes i tenen poc a veure amb l’actuació dels legisladors autonòmics.

Així, i en primer lloc, la catàstrofe de l’enverinament massiu per oli de colza desnaturalitzat, als inicis dels anys vuitanta del segle passat, va tenir com una de les seves conseqüències l’impuls que va rebre l’actual Ministeri de Sanitat i Consum, que se va erigir-se, des de llavors, en paladí dels drets dels consumidors ([Llei 26/1984, de 19 de juliol, General per a la Defensa dels Consumidors i Usuaris](#) -BOE núm. 176, de 24.7.1984, recentment refosa amb altres lleis complementàries pel [Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s’aprova el text refós de la Llei General per a la Defensa dels Consumidors i Usuaris i altres lleis complementàries](#) -BOE núm. 287, de 30.11.2007-^{*} i, així, fins avui). D’aquesta manera, bona part del dret privat va

^{*} Codi de consum a mitges. Inclou: [Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris](#) (BOE núm. 176, de 24.7.1984); [Llei 26/1991, de 21 de novembre, sobre contractes celebrats fora d’establiments mercantils](#) (BOE núm. 283, de 26.11.1991); [Llei 22/1994, de 6 de juliol, de responsabilitat civil pels danys causats per productes defectuosos](#) (BOE núm. 161, de 7.7.1994); [Llei 21/1995, de 6 de juliol, reguladora dels viatges combinats](#) (BOE núm. 283, de 26.11.1991); art. 48, art. 65.1 lletres n) y ñ) i D.A. Primera de la [Llei 7/1996, de 15 de gener, d’ordenació del comerç minorista](#) (BOE núm. 15, de 17.1.1996); i, [Llei 23/2003, de 10 de juliol, de garantia en la venda de béns de consum](#) (BOE núm. 165, de 11.7.2003). Exclou, entre altres, les següents lleis: [Llei](#)

quedar sota l'ègida de l'esmentat Ministeri i al marge del Ministeri de Justícia i de la seva Comissió General de Codificació, amb certa confusió, o almenys, dispersió del dret privat general. Alguns *lobbies* corporatius han accentuat aquesta tendència en el propi Ministeri de Justícia, com es pot comprovar en la [Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles](#) (BOE núm. 167, de 14.7.1998) i en la [Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació](#) (BOE núm. 89, de 14.4. 1998), no incorporades ni al Codi ni al Reial Decret Legislatiu, o en la hipertròfia de la legislació hipotecària. Cal afegir-hi la resignada, però creixent, convicció de molts juristes espanyols que la causa del dret civil, com a dret privat general espanyol, està gairebé perduda, constitucionalment i políticament parlant, que quedava en mans de les Autonomies i que, llavors, procedia reconstruir la centralitat del dret privat general des del dret mercantil, una clara competència exclusiva de l'Estat. És un error, atès que el dret mercantil no arriba a tant, ni tan sols a Alemanya. Un codi general de societats, per exemple, deixaria al descobert les fundacions i, molt probablement, les associacions d'interès general o particular.

En la fossilització o dispersió del dret privat general podrien, també, haver influït la nostra pròpia inèrcia acadèmica de civilistes de càtedra, unida a una confiança més que limitada en les eines pròpies del dret civil: en ocasions, hom té la impressió que bona part de l'escalafó al que pertany és partidari d'un consumerisme entre ingenu i suïcida, ja que sembla professar fe de carboner en què el dret de contractes ha de ser dret administratiu i el de família, assistència social. Malgrat això, *InDret* persegueix, impenitent, i entre d'altres tres o quatre coses, unificar, analíticament parlant, el dret privat general. Avui per avui, el legislador espanyol no ens segueix. Però un dia o altre, ho farà. Vostès ho veuran.

Pablo Salvador Coderch

34/1988, de 11 de novembre, general de publicitat (BOE núm. 274, de 15.11.1988); Llei 7/1995, de 23 de març, de crèdit al consum (BOE núm. 72, de 25.3.1995); Llei 7/1998, de 13 d'abril, sobre condicions generals de la contractació (BOE núm. 89, de 14.4.1998); Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles (BOE núm. 167, de 14.7.1998); Llei 42/1998, de 15 de desembre, sobre drets d'aprofitament per torn de béns immobles d'ús turístic i normes tributàries (BOE núm. 300, de 16.12.1998); Llei 34/2002, de 11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic (BOE núm. 166, de 12.7.2002); Llei 29/2006, de 26 de juliol, de garanties i ús racional dels medicaments i productes sanitaris (BOE núm. 178, de 27.7.2006) i Llei 22/2007, de 11 de juliol, sobre comercialització a distància de serveis financers destinats als consumidors (BOE núm. 166, de 12.7.2007).